

ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO

PREZES

prof. Jan Klimek

NO-67/2025

Warszawa, dnia 31 października 2025 r.

Pan Marcin Kierwiński
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

działając w imieniu Związku Rzemiosła Polskiego organizacji pracodawców zrzeszającej między innymi przedsiębiorców z branży fotograficznej zwracam się do Pana Ministra z prośbą o spotkanie celem dokonania pogłębionej analizy nowej funkcjonalności w aplikacji mObywatel.

Nowa funkcjonalność aplikacji mObywatel 2.0, która umożliwia samodzielne dodanie lub wykonanie zdjęcia dowodowego za pomocą smartfonu, a także jego skadrowanie i wstępną ocenę spełnienia wymagań określonych w *Ustawie z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. 2022 poz. 671)*, budzi silne zaniepokojenie branży fotograficznej.

Kluczowe dla wykonywanych fotografii dowodowych jest unikanie filtrów i retuszu, odpowiednie oświetlenie, właściwy kąt nachylenia obiektywu (en face), neutralny wyraz twarzy i naturalność, co w przypadku osób niemających specjalistycznej wiedzy, sprzętu (obiektywu) i warunków studyjnych może być trudne do samodzielnego zrealizowania.

W opinii ekspertów Związku Rzemiosła Polskiego, którzy byli konsultantami i współtwórcami obowiązującej do dzisiaj Instrukcji wykonywania zdjęć do paszportu i dowodu osobistego w ramach nowej funkcjonalności aplikacji mObywatel możliwe jest wgranie fałszywego wizerunku wnioskodawcy lub wprowadzania do systemu zdjęć niepoprawnie oprawionych graficznie (zniekształconych), z cechami uniemożliwiającymi potwierdzenie tożsamości osoby posługującej się dowodem osobistym z wadliwie wykonanym zdjęciem (np. zdjęcia z dystorsją - selfie wykonywane ze zbyt małej odległości, co powoduje zakłamanie proporcji twarzy).

Niepokoje nie tylko potencjalne zagrożenie dla konkurencyjności polskich przedsiębiorców z branży fotograficznej oraz stabilności pracy i dochodów osób wykonujących zawód fotografa jak również ryzyko utraty miejsc pracy w branży fotograficznej, ale również potencjalne inne liczne problemy. Pomimo akceptacji zdjęcia w aplikacji mObywatel oceny poprawności zdjęcia dokonuje urzędnik. Z pewnością nastąpi wielkie rozgoryczenie osób, które zdecydują się skorzystać z tej nowej funkcjonalności a ich zdjęcia zostaną odrzucone ze względu na nie spełnienie formalnych wymogów podczas ostatecznej weryfikacji w urzędzie. Osoby, które zdecydują się na wykonanie fotografii dowodowej samodzielnie są narażone na stratę czasu swojego i urzędników. Powyższe może nastąpić mimo automatycznego

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel.: 22 50 44 200, e-mail: zrp@zrp.pl, www.zrp.pl

kadrowania i dopasowania przez aplikację. Taki sposób w efekcie wydłuży proces ubiegania się o dokument tożsamości.

Z tego względu warte rozważenia jest zastąpienie możliwości wgrania zdjęcia wątpliwej jakości (zrobionego samodzielnie) i potencjalnie skorygowanego przez sztuczną inteligencję, profesjonalnym zdjęciem wykonanym, np. przez zakład fotograficzny. Takie zdjęcie umieszczane byłoby na odpowiednio zabezpieczonym serwerze a następnie umieszczane we wniosku po podaniu przez petenta kodu otrzymanego od fotografa.

Poza stosowaniem technik zgodnych z wymogami sztuki fotografowania, zdjęcia wykonywane w zakładzie fotograficznym gwarantują możliwość identyfikacji osób oraz poprawny zapis wszystkich danych biometrycznych, co ma szczególne znaczenie w czasie nasilonych działań przestępczych w zakresie dezinformacji i cyberprzestępczości. Takie rozwiązanie uniemożliwi manipulację przy wgrywanych do systemu zdjęciach. Zaproponowane rozwiązanie pozwoli też utrzymać dziesiątki tysięcy miejsc pracy dla fotografów. Branża fotograficzna od lat potrafiła doskonale dopasować się do zmian zachodzących w technologii. Potrafiła sprostać zmianom, współpracować z MSWiA w sprawie wymogów instrukcji, wprowadzić bezpieczne i nowoczesne rozwiązania.

Ponadto ostateczna weryfikacja zdjęcia dodanego do wniosku w aplikacji należy do urzędnika, który może odrzucić zdjęcie zaakceptowane przez aplikację mObywatel, jeśli nie spełnia ono wszystkich kryteriów. Powyższa uznawalność może wywołać liczne konflikty w urzędach między urzędnikami oceniającymi zdjęcie i osobami, których zdjęcie mimo wad zostanie przepuszczone przez aplikację. Dokonywanie przez urzędnika subiektywnej oceny zdjęcia, w konfrontacji z oceną wstępną wykonaną przez nowe narzędzie może zatem nie być skuteczne i wydłużać proces obsługi interesantów przez urzędy.

Dla omówienia wyżej wymienionych problemów, prezentacji różnic między zdjęciami wykonanymi samodzielnie, a tymi wykonanymi przez profesjonalistów z zachowaniem cech biometrycznych, a także wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości proponuję organizację spotkania z udziałem ekspertów w możliwie szybkim terminie. Spotkanie ww. sprawie mogłoby nastąpić w listopadzie w siedzibie Związku Rzemiosła Polskiego przy ul. Miodowej 14 w Warszawie lub innym dogodnym dla Pana Ministra miejscu i terminie.

Z wyrazami szacunku,

